

ANALIZA IMPACTULUI DE REGLEMENTARE
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(facilitarea activității mediului de afaceri II)

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (facilitarea activității mediului de afaceri II)
Data:	Iulie 2023
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
Subdiviziunea:	Direcția reglementarea și dezvoltarea mediului de afaceri
Persoana responsabilă și datele de contact:	Chiper Valentina, Șef al Secției politice de reglementare a mediului de afaceri, tel.022-250-616, e-mail: valentina.chiper@mded.gov.md.

Compartimentele analizei impactului

1. Definirea problemei

a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate

Costuri pentru agenții economici urmare, în mare parte, reglementărilor care prevăd bariere administrative, cerințe, sancțiuni nejustificate sau depășite.

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

Conform datelor prezentate de Biroul de Statistică în Moldova, în 2021 se atestau circa 60,3 mii de întreprinderi active, dintre care peste 98,4% se încadrează în categoria întreprinderilor mici și mijlocii (IMM). Toate întreprinderile au raportat în anul 2021 o cifra din vânzări de circa 488 mlrd. lei. Activitatea acestora reprezintă fundamentul existenței economice a statului, a stabilității și dezvoltării sociale. Unul dintre scopurile primordiale a administrației publice centrale, pentru a asigura dezvoltarea economică durabilă, este de a spori cifra de vânzări a întreprinderilor, fără a prejudicia interesul consumatorului. Acest obiectiv poate fi realizat prin explorarea și analiza factorilor care duc la eșecul pieței și mărirea costurilor tranzacționale pentru mediul de afaceri. Prin eliminarea acestora pot fi scăzute cheltuielile nejustificate ale mediului de afaceri, fiind astfel mărite cifra de venituri, ceea ce presupune inclusiv mărirea competitivității produselor și colectarea resurselor suplimentare la bugetul de stat.

O privire per ansamblu asupra indicatorilor principali cu privire la demografia întreprinderilor, în perioada pre-pandemică, ne permite să identificăm cât de complexă și împovărătoare este inițierea și dezvoltarea unei afaceri în circumstanțele actuale ale Moldovei, comparativ cu alte state. Cel mai relevant indicator ar fi anume rata de supraviețuire a întreprinderii în primul an, care în Moldova este indicată la circa 46% în anul 2019 (în 2018 a fost 44%)¹, adică în mediu peste 65% din afacerile începute nu supraviețuiesc mai mult de 1 an. Pentru comparație, în Uniunea Europeană rata de supraviețuire medie pe UE este de aprox. 80% (în anul 2018)² de întreprinderi care trec de primul an de activitate, care variază între 71% (Portugalia) și 96% (Grecia, Suedia), chiar și în Macedonia în 2018 se atestă rata de sub 90%,

¹ <https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=6540>

² https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Business_demography_statistics#Enterprise_survival_rate

ca și în Marea Britanie ce raportează o rată de circa 89% de întreprinderi (în anii 2018, 2019). Evident că asupra supraviețuirii afacerii influențează mai mulți factori de natură diversă, care includ și pregătirea corespunzătoare a administratorilor, accesul la finanțe, schimbările pe piață ș.a. Însă totuși, din percepția antreprenorilor expusă în sondajele elaborate în ultimii ani, factorii determinați țin de existența regulilor clare, echitabile și previzibile în cadrul normativ, expectativa unei interacțiuni constructive cu organele de stat, care nu duce la prejudicii și cheltuieli nejustificate și posibilitatea în timp real, în mod efectiv de a soluționa dispute și revendica drepturile.

În acest sens, principalii factori în prezent care duc la cheltuieli nejustificate și povară suplimentară pentru mediul de afaceri din partea autorităților publice, țin de: calitatea reglementării activității de întreprinzător; sistemul de control de stat asupra activității de întreprinzător, abuzurile potențiale care apar în cadrul acestuia și modul de soluționare a disputelor; calitatea sistemului judecătoresc și eficacitatea funcționării acestuia.

În UE ca și în RM IMM joacă un rol esențial în modelarea economiei reprezentând 99 % din numărul total de întreprinderi. Întreprinderile mici și mijlocii asigură peste două treimi din locurile de muncă din sectorul privat și au un rol-cheie în creșterea economică. De asemenea, au o importanță crucială pentru economia europeană ca angajatori și surse de inovare. Comisia Europeană sprijină dezvoltarea acestor întreprinderi, în special, prin „Small Business Act” și principiul său „a gândi mai întâi la scară mică” și prin facilitarea, printre altele, a accesului la fondurile UE. Agenda pentru o reglementare inteligentă a Comisiei vizează de asemenea, acordarea de ajutor întreprinderilor mici prin reducerea la minimum a sarcinii impuse acestora de legislația considerată necesară la nivelul UE.

Parlamentul European în Rezoluția sa din 16 decembrie 2020 referitoare la o nouă strategie pentru IMM-urile recunoaște că excesul de sarcini administrative și reglementări afectează capacitatea IMM-urilor de a prospera, deoarece acestea nu dispun de resursele necesare pentru a face față cerințelor birocratice complexe și menționează că este necesar să se îmbunătățească și să se simplifice reglementările și să adopte o foaie de parcurs cu obiective și indicatori concreți și obligatorii, ca o condiție prealabilă importantă pentru capacitatea economiei de a se redresa și a inova și pentru a proteja competitivitatea întreprinderilor din UE; constată că mai multe state membre au stabilit obiective cantitative de reducere a sarcinii administrative de până la 30 % și invită Comisia să stabilească obiective cantitative și calitative ambițioase și obligatorii la nivelul UE pentru reducerea sarcinilor administrative, cât mai curând posibil după efectuarea unei evaluări a impactului și, în orice caz, nu mai târziu de iunie 2021 și înainte de comunicarea Comisiei. La fel, constată că această foaie de parcurs ar trebui să identifice domeniile în care sarcinile administrative și reglementările pentru IMM-uri ar trebui reduse substanțial pentru a diminua costurile de asigurare a conformității, inclusiv birocrăția, și să sprijine statele membre pentru a-și reduce rapid numărul de norme, garantând totodată drepturile lucrătorilor, standardele sociale și de sănătate și protecția mediului; subliniază că, pentru a monitoriza eficiența reducerii birocrăției, este important ca aceste măsuri să fie evaluate și ex post, luând în considerare perspectiva IMM-urilor și fără a aduce atingere drepturilor lucrătorilor.

Astfel, având la bază și experiența UE pentru a facilita dezvoltarea sectorului IMM, se impune reducerea sarcinilor administrative, percepute de mediul de afaceri drept birocrăție excesivă. După cum a fost menționat supra, peste 98,4% din întreprinderile din Republica Moldova se încadrează în categoria întreprinderilor mici și mijlocii (IMM). Dimensiunea mică a acestor companii le face foarte sensibile și afectate de lipsa de personal calificat în domeniile juridic, resurse umane și alte care desfășoară preponderent activități de natură administrativă. De asemenea, resursele limitate nu permit acestora să beneficieze de suportul companiilor private de consultanță în afaceri. Angajatorii de multe ori se simt sufocați de numărul de hârtii pe care trebuie să le completeze pentru angajații sau de rapoarte ce trebuie prezentate instituțiilor de stat.

Principalele constrângeri și propuneri de îmbunătățire a reglementărilor ce va reduce povară administrativă asupra întreprinderilor sunt următoarele: impunerea unor sarcini administrative

nejustificate, respectiv îmbunătățirea accesului la informație, susținerea digitalizării serviciilor precum și eliminarea constrângerilor și îmbunătățirea legislației pe domeniile fiscal și vamal ș.a.

Unul dintre principalii factori în prezent care duce la cheltuieli nejustificate și povară suplimentară pentru mediul de afaceri din partea autorităților publice, țin de **calitatea reglementării activității de întreprinzător**. Expertiza calității reglementărilor care afectează mediul de afaceri este efectuată potrivit Legii nr.100/2017 de către Grupul de Lucru al Comisiei de Sata pentru reglementarea activității de întreprinzător cu suportul Secretariatului Evaluării Impactului de Reglementare (SEIR). Analiza Impactului de Reglementare și Proiectele de acte normative cu impact asupra mediului de afaceri se analizează prin prisma corespunderii cu principiile de reglementare a activității de întreprinzător stabilite prin Legea nr.235/2006. Iar o problema care afectează calitatea reglementărilor ține de faptul că nu toate actele normative cu impact asupra mediului de afaceri sunt expertizate cu AIR de către Grupul de Lucru. Astfel una dintre problemele în procesul de reglementare constă în faptul că autoritățile publice centrale (în special cu funcții de control), contrar atribuțiilor stabilite de lege, continuă să aprobe acte normative și să le impună, fie să aprobe acte normative în temeiul legii, dar care substanțial depășesc limitele stabilite de legiuitor.

DESCRIEREA PROBLEMELOR SPECIFICE/SECTORIALE:

DOMENIUL VAMAL

1. Legea cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul RM de către persoane fizice nr.1569/2002 prevede că bunurile introduse și scoase de pe teritoriul RM prin intermediul trimiterilor poștale internaționale sau bagajului neînsoțit se declară în scris, în modul stabilit. La moment, persoana este obligată să vină din orice colț a RM, să îndeplinească DV-6 sau să împuternicească pe cineva în acest sens lipsind astfel posibilitatea de a declara în format on-line.

2. La moment, Regimul de antrepozit vamal nu poate fi utilizat eficient, deoarece cadrul legal aplicabil conține unele restricții sau condiții dezavantajoase pentru potențialii importatori. Astfel, nu se permite plasarea sub regimul de antrepozit vamal a unor mărfuri: benzinei, motorinei și derivatelor lor, gazului de sondă și a altor hidrocarburi gazoase (art.30 Codul Vamal). Totodată, organul vamal are dreptul de a accepta garanții bancare doar de la o bancă agreată de acesta.

DOMENIUL FISCAL

3. Codul fiscal în articolul 129 prevede că Restanță este – sumă pe care contribuabilul era obligat să o plătească la buget ca impozit, taxă sau altă plată, dar pe care nu a plătit-o în termen, precum și suma majorării de întârziere (penalității) și/sau amenzii. Obligația fiscală care reprezintă obiectul concilierii al contractului încheiat conform art.180 devine restanță după expirarea termenului modificat în conformitate cu contractul respectiv. *Suma neachitată a obligațiilor fiscale în cuantum de până la 100 de lei inclusiv nu se consideră restanță față de bugetul public național* în scopul: a) beneficierii de reducere cu 50% a amenzii pentru încălcarea fiscală; b) neprezentării și/sau anulării dispoziției de suspendare a operațiunilor la contul bancar și/sau contul de plăți al contribuabilului, emisă pentru asigurarea încasării restanțelor; c) atestării lipsei restanțelor față de bugetul public național ale agenților economici; d) asigurării executării art.13 pct.8) din Legea nr.845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi; e) asigurării executării art.131 alin.(7) din Codul Fiscal.

4. Dificultățile existente cu privire la facturare (de ordin administrativ, financiar, de timp etc.) impun necesitatea adaptării normele privind TVA și impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător, prin prisma simplificării și îmbunătățirii proceselor administrative/de conformare. Legislația fiscală conține o serie de cerințe în raport cu dreptul de deducere a TVA și cheltuielilor suportate de contribuabil. Astfel, pe lângă cerințele generale legate de caracterul suportării cheltuielii/efectuării achiziției exclusiv în scopuri antreprenoriale, legislația solicită și un anumit mod de documentare a cheltuielilor/achizițiilor pentru a admite deductibilitatea cheltuielii și a TVA aferentă.

Mai mult decât atât, la moment, normele legislației fiscale nu asigură o abordare corelativă din perspectiva impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător și TVA aferentă achizițiilor de bunuri

și servicii efectuate de contribuabil pe bază de bonuri fiscale. Or, din perspectiva impozitului pe profit, anumite modificări operate recent, permit deducerea unor astfel de cheltuieli, fiind condiționate exclusiv de achitarea achizițiilor respective prin intermediul cardului de plată de afaceri (business). Corelativ, însă, dreptul de deducere a TVA poate fi exercitat doar dacă există o factură fiscală emisă de furnizor în adresa beneficiarului.

5. Una dintre obligațiile contribuabililor care utilizează echipamente de casă și control constă în ținerea Registrului MCC/IF. Acest fapt creează un efort suplimentar pentru contribuabili în vederea efectuării acestor înregistrări zilnice/cronologice și confirmării în raport cu instituțiile de control a valorilor livrărilor de mărfuri și servicii efectuate /încasărilor de mijloace bănești înregistrate din care derivă obligații fiscale.

În context, merită precizat faptul că toate echipamentele de casă și control, dispun de memorie fiscală și de bandă de control, ceea ce permite accesarea în orice moment a informației necesare cu privire la încasările efectuate. Mai mult ca atât, contribuabilii care utilizează ECC sunt obligați să păstreze benzile de control (pe suport de hârtie sau în format electronic), iar în cazul nepăstrării acestora, sunt pasibili sancționării conform prevederilor art.257 alin. (5) din Codul fiscal. Astfel, Serviciul fiscal de Stat dispune de pârghii suplimentare, altele decât Registrul MCC/IF, pentru contrapunerea/verificarea obligațiilor fiscale ale contribuabililor.

6. Digitalizarea raporturilor cu organele fiscale. În perioada anilor 2020 – 2021 (perioada pandemică și post-pandemică) a fost efectuată o analiză amplă în contextul digitalizării economiei și facilitării interacțiunilor la distanță cu autoritățile publice, și în urma examinării practicilor actuale și a prevederilor cadrului legislativ s-au constatat mai multe aspecte fundamentale în privința circulației documentelor în format electronic. Cea mai mare transformare are loc în domeniul IT, comerțului electronic și, în general, transformării tehnologice a proceselor și procedurilor, cu “mutarea” acestora în spațiul virtual. Se atestă un salt al utilizării instrumentelor și a procedurilor electronice (cum ar fi, de exemplu, semnătura electronică), precum și înlocuirea evenimentelor și întâlnirilor tradiționale cu cele online. Însă, cu toate că de mai mulți ani în Moldova este reglementat documentul electronic și semnătura electronică, fiind acestea echivalente cu documentul pe hârtie și semnătura olografă, totuși documentul electronic este utilizat foarte puțin. Continuă să persiste practici în care autoritățile nu acceptă documente electronice, nu operează cu dosare electronice și nu emit documente și acte în format de documente electronice, cu toate că marea majoritate dețin semnături electronice și mijloace de comunicare electronică corespunzătoare. Dezvoltarea tehnologică în prezent permite în mod destul de accesibil nu doar utilizarea pe larg a documentelor electronice, dar și întâietatea acestora în raport cu cele pe hârtie. În acest sens, autoritățile publice au toate resursele tehnologice și suport legal pentru eliberarea actelor permissive și deciziilor rezultate din prestarea serviciilor publice administrative doar în format electronic, care pot fi accesate oricând și de oricine, iar solicitarea acestora pe suport pe hârtie ar fi justificat doar în anumite cazuri, când acestea ar putea fi solicitate de instituțiile străine. Mai mult ca atât, această practică, aplicată pe perioada de carantină pandemică, a reprezentat o constrângere pentru comunitatea de afaceri. În urma acestei analize a fost promovat un pachet major pentru digitalizare (Legea nr.175/2021). Legea în cauză a venit cu modificări în special în raport cu autoritățile publice cu obiectivul de revizuire a modului de reglementare a proceselor de interacțiune existente în cadrul legislativ orizontal actual, cu mutarea accentelor de la interacțiunile tradiționale (pe hârtie) la cele prin mijloace de comunicare electronică și, corespunzător, valorificarea la maxim a rezultatelor actuale ale dezvoltării tehnologice. Însă, aceste modificări nu au atins la modul direct raporturile fiscale, care au o frecvență foarte înaltă și poartă o povară deosebită pentru mediul de afaceri. Astfel, se impune continuarea digitalizării modului de interacțiune cu instituțiile publice pentru a facilita și eficientiza schimbul de date în baza documentului electronic și interacțiunea la distanță în baza tehnologiilor informaționale și pentru domeniul fiscal.

7. Este necesară revizuirea procedurii de aplicare a scutirii TVA aferente re-importului în cazul e-Comerț. Companiile din domeniul e-Comerț care utilizează la livrare serviciile poștale sunt din domeniul IMM, care conform practicii actuale, cer rambursarea nu mai des decât semiannual ori chiar

o data pe an. Totodată, rata de retur este una foarte mare - de circa 30% pentru coletele poștale din e-Comerț, acesta fiind și un standard în industrie. Pentru a micșora riscurile, se cere și ajustarea regulamentului privind rambursarea TVA, care la calculul rambursării sumei TVA o să ia în calcul suma numai pentru coletele poștale care au fost exportate pentru o perioadă mai mare de 3 luni.

8. Cu toate că în cadru reformei sistemului de control de stat asupra activității de întreprinzător din anii 2016-2018 au fost create consiliile de soluționare a disputelor, drept o platformă pentru examinarea și soluționarea preliminară a disputelor în mod rapid, echitabil și eficient, totuși trebuie să constatăm că nu toate consiliile activează în modul în care este preconizat în lege. În raport cu consiliile din cadrul SFS și SV sunt prevăzute bariere suplimentare pentru adresare la aceste consilii, raportate la valoarea minimă a obligației fiscale/vamale contestate, de 500 mii lei pentru persoane juridice și 250 mii lei pentru persoane fizice. Ceea ce face ca o astfel de platformă să fie inutilă și în marea majoritate a cazurilor imposibil de accesat. Despre acest fapt vorbesc și datele statistice, spre exemplu în raport cu SFS în anul 2022 au fost depuse în consiliu doar 2 contestații, pe când în instanța de judecată se aflau pe rol 698 de contestații în raport cu activitatea de control a SFS sau în anul 2020 a fost depusă o singură contestație în consiliu, pe când în instanță se aflau pe rol 939 de contestații. Eficiența consiliilor de soluționare a disputelor la fel este condiționată și de structura acestora, unde mediul asociativ este în minoritate, fiind evident prevalat de reprezentanții organului de control și, după caz, ministerului de ramură aferent.

DOMENIUL REPATRIERII MIJLOACELOR BĂNEȘTI DIN TRANZACȚII

9. Problema ridicată de mediul de afaceri ține de obligațiile privind repatrierea mijloacelor bănești care se impun prin Legea nr. 1466-XIII din 29.01.1998. Astfel, menținerea obligației de repatriere și a sancțiunilor aplicate în acest sens, agenții economici rezidenți de bună-credință sunt pasibili de răspundere și pot fi sancționați pentru acțiunile/inacțiunile companiilor nerezidente care nu-și îndeplinesc obligațiile contractuale (adică, neachitarea în termen pentru mărfurile/serviciile procurate). Astfel, pe lângă faptul suportării unor prejudicii financiare cauzate de neexecutarea de către terți a obligațiilor contractuale, agenții economici rezidenți sunt pasibili suplimentar la sancțiunile din partea statului prevăzute de Legea cu privire la repatriere. Considerăm că agenții economici nu ar trebui să fie sancționați de două ori pentru imposibilitatea recuperării datoriilor legate de activitatea comercială externă. Mai mult decât atât, considerăm că prin abrogarea Legii nu va avea de suferit securitatea statului (așa cum prevede art. 1 alin. (2) al Legii), deoarece agenții economici însuși sunt interesați în repatrierea și încasarea mijloacelor bănești din comerțul extern. De asemenea, astfel de reglementări nu se regăsesc în practica statelor europene. În aceste condiții este firesc să fie anulată practica învechită, care nu este conformă cu acquis-ul comunitar.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Cauzele care au dus la apariția problemei sunt:

1. Bariere, cerințe, sancțiuni nejustificate stabilite în actele normative menționate supra
2. Cerințe depășite prevăzute în unele actele normative menționate supra

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Problemele invocate au evoluat treptat, fiind dezvoltate și cristalizate concomitent cu dezvoltarea diferitor metode de activități de întreprinzător și apariția noilor tehnologii. Totodată, unele cauze ale problemelor au apărut din momentul adoptării reglementărilor, acestea nefiind justificate sau fără a fi efectuată o analiză mai detaliată asupra întregului domeniu de reglementare.

Fără o intervenție în cadrul normativ din partea statului, problemele definite și descrise doar se vor amplifica, fiind create costuri mult mai mari reieșind din factorul inflației din ultima perioadă.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate este reflectat prin următoarele acte normative:
Codul fiscal nr. 1163/1997;
Codul vamal al Republicii Moldova nr. 1149/2000;
Legea cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice nr. 1569/2002.

Descrierea cadrului juridic listat supra, cât și identificarea carențelor prevederilor normative sunt expuse la compartimentul ”definirea problemei”.

Menționăm, că prin Dispoziția Guvernului nr. 110-d din 7 noiembrie 2022 a fost instituit Grupul de lucru pentru reformarea cadrului de reglementare a activității de întreprinzător: https://drive.google.com/drive/folders/1D563w2GelxrvrC7E_9gbmk-EQ9P_esYm. Grupul de lucru este responsabil de evaluarea cadrului de reglementare în următoarele domenii: inițierea și închiderea întreprinderilor; cerințe obligatorii față de activitatea de întreprinzător; reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător; reglementarea muncii; politica și administrarea fiscală; politica și administrarea vamală; raportarea; controlul de stat; atribuțiile organelor de urmărire penală în domeniul activității de întreprinzător; sancțiuni în raport cu agenții economici; servicii publice; alte servicii esențiale pentru activitatea de întreprinzător (notariale, bancare, utilități și telecomunicații), alte domenii relevante. De asemenea, Grupul de lucru este responsabil de elaborarea și promovarea periodică, prin intermediul Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, a modificărilor normative în scopul îmbunătățirii cadrului de reglementare.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

1. Bariere, cerințe, sancțiuni nejustificate nu vor fi aplicate.
2. Cerințe depășite nu vor fi aplicate.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

Opțiunea ”a nu face nimic” este descrisă la compartimentul ”Definirea problemei”.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea țintesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

DOMENIUL VAMAL

1. Se propune modificarea Legii nr.1596/2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice, articolul 4, alineatul (5) va avea următorul cuprins: ”Bunurile introduse și scoase de pe teritoriul Republicii Moldova prin intermediul trimiterilor poștale internaționale sau bagajului neînsoțit se declară în modul stabilit de Serviciul Vamal.”

2. Se propune modificarea Codul Vamal (2000), și anume includerea produselor petroliere și GPL în lista produselor admise pentru regimul de antrepozit vamal, în vederea facilitării operării bazelor petroliere și terminalelor de gaz, în calitate de centre de tranzit pentru operațiuni de import-export, stocare, încărcare, descărcare a produselor petroliere și gaz petrolier lichefiat, extinderea listei instrumentelor de garantare a obligațiilor vamale introduse în acest regim vamal provizoriu. Astfel, se propune modificarea art.30

Cod Vamal redacția anului 2000 - excluderea din acest articol a benzinei, motorinei și derivatele lor, acestea fiind mărfuri de importanță strategică și cu impact asupra securității energetice a statului. Modificarea art. 127¹ din Codul Vamal redacția anului 2000 va prevedea excluderea dreptului organului vamal de a accepta garanții bancare doar de la o bancă agreată (serviciul vamal nu are competența de evaluare și calificare a eficienței și competenței băncilor comerciale), astfel vor deveni acceptabile garanțiile emise de orice bancă licențiată din țară (opțional pot fi admise și garanții de la băncile străine).

DOMENIUL FISCAL

3. Se propune modificarea Codului fiscal, articolul 129, punctul 13) unde în definiția termenului de "restanță" a doua propoziție va avea următorul cuprins: "Suma neachitată a obligațiilor fiscale în cuantum de până la 500 de lei inclusiv nu se consideră restanță față de bugetul public național."

4. Instituirea dreptului de deducere a TVA pentru achizițiile de bunuri și servicii efectuate de contribuabili pe bază de bonuri fiscale și care au fost achitate prin intermediul cardului de plată de afaceri (business), dacă valoarea achizițiilor nu depășește 2000 lei inclusiv TVA, precum și asigurarea unei abordări corelate a tratamentului fiscal din perspectiva impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător.

5. Anularea ținerii registrului mașinii de casă și control/imprimantei fiscale (Registrul MCC/IF).

6. **Digitalizarea raporturilor cu organele fiscale.** Se propun ajustări pe tot parcursul Codului Fiscal cu scopul de aplicarea rigorilor de digitalizare și comunicare electronică deja aprobate în primul pachet legislativ pe digitalizare (Legea nr.175/2021), pentru interacțiunea cu Serviciul Fiscal de Stat, care presupune utilizarea pe larg a documentului electronic și comunicării la distanță și, corespunzător, eliminarea obligațiilor existente de a aplica doar semnătura olografă sau prezenta unele documente doar pe purtător de hârtie.

7. Revizuirea procedurii de aplicare a scutirii TVA aferente re-importului în cazul e-Comerțului.

8. Modificarea Codului Fiscal și Codului Vamal prin eliminarea barierei prin diminuarea a acestor valori de accesare a consiliului de soluționare a disputelor de la 500/250 mii lei la 250/125 mii lei pentru agenți economic/cetățeni. La fel, stabilirea că mediul asociativ în cadrul consiliilor va avea pondere de cel puțin 60% din totalul membrilor.

DOMENIUL REPATRIERII MIJLOACELOR BĂNEȘTI DIN TRANZACȚII

În vederea anulării oricăror restricții privind circulația capitalului, în particular, în ceea ce privește obligațiile privind repatrierea mijloacelor bănești (în corespundere cu practicile comunitare), se propune abrogarea Legii nr. 1466-XIII din 29.01.1998.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

Nu s-au identificat opțiuni alternative și nu pot fi identificate astfel de opțiuni, deoarece genul de carențe din actele normative menționate nu pot fi excluse decât prin modificarea acestor acte normative.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Efectele negative ale stării actuale și evoluția acestora în viitor spre agravare sunt descrise la compartimentul "Definirea problemei". Ca efecte negative ale stării actuale și evoluția acestora în viitor menționăm îngreunarea activității mediului de afaceri în ceea ce ține de suportarea costurilor administrative nejustificate în cadrul implementării unor obligații impuse prin reglementări. Și ca rezultat scăderea competitivității produselor, scăderea veniturilor și în final încetarea activității.

Efecte pozitive ale stării actuale nu au fost depistate.

b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Costuri.

Nu au fost identificate careva costuri pentru mediul de afaceri. Totodată, atestăm cheltuieli de timp și efort conform atribuțiilor și funcțiilor prevăzute de lege a funcționarilor și factorilor de decizie din cadrul Guvernului și Parlamentului pentru promovarea și aprobarea proiectului de lege, precum și pentru elaborarea și promovarea reglementărilor de implementare a proiectului dat de lege. Totuși, astfel de activități sunt prevăzute în obligațiile de serviciu ale funcționarilor, care sunt remunerați și, respectiv, nu vor fi cheltuieli bugetare suplimentare.

Beneficii.

Opțiunea recomandată va avea un impact benefic asupra agenților economici care suportă o povară și costuri administrative nejustificate. În continuare prezentăm beneficiile, unele dintre care sunt cuantificate, pentru fiecare sector în parte.

DOMENIUL VAMAL

1. Legea nr.1596/2002 va prevedea că bunurile introduse și scoase de pe teritoriul Republicii Moldova prin intermediul trimiterilor poștale internaționale sau bagajului neînsoțit se declară în modul stabilit de Serviciul Vamal. Formula în cauză va permite introducerii formelor moderne de declarare online. Astfel, odată ce va fi exclus acest impediment, procedura ar urma să fie prevăzută de SV și să devină mai flexibilă, fiind reglementată la nivel operațional – de către Serviciul Vamal. Prin acțiunea propusă, vor fi urmărite următoarele beneficii: 1) Reducerea costuri administrative. 2) Diminuarea timpului de prelucrare, vămuire și simplificare a procedurilor vamale. 3) Introducerea formelor moderne de declarare online. **Beneficiul cuantificat este estimat în jur de 1250500 lei.**

2. - Creșterea esențială a operațiunilor de import și export de produse petroliere livrate prin logistica transportului terestru, inclusiv prin intermediul căilor ferate disponibile în cadrul bazelor petroliere și terminalelor de gaz, prin optimizarea, creșterea și facilitarea operațiunilor logistice, atât pentru a satisface necesitățile interne stringente de consum ale RM și Ucrainei.

- Creșterea securității energetice a țării prin sporirea triplarea capacităților de stocare, transbordare și tranzit a produselor petroliere și GPL, cu potențial de creștere al acestora în viitor, facilitând și optimizând esențial operațiunile logistice de transport terestru, inclusiv feroviar, pentru a satisface necesitățile interne stringente de consum ale Republicii Moldova;

- Asigurarea statului cu rezerve strategice de produse petroliere și GPL care vor fi disponibile la necesitate pentru acoperirea consumului intern în cazul deficitului și / sau dificultăților de aprovizionare sau stocare de produse petroliere pe piață;

- Creșterea competitivității prețurilor la produsele petroliere și GPL, drept rezultat direct al sporirii capacităților de stocare, transbordare și tranzit a produselor petroliere și GPL, prin antrenarea jucătorilor de pe piață într-o competiție loială;

- Susținerea micilor antreprenori și oferirea mai multor opțiuni de creștere a autonomiei importurilor de sine stătătoare;

- Susținerea agricultorilor și mediului agrar prin facilitarea importurilor de produse petroliere prin programe dedicate de vânzare en-gros scutite de taxe vamale direct de la baza petrolieră și / sau terminalul GPL, în cazul în care autoritățile vor veni cu astfel de facilități;

- Crearea de noi locuri de muncă în contextul creșterii considerabile a fluxurilor de produse petroliere transportate în regim de tranzit spre piața Ucraineană;

- Antrenarea pe scară largă a transportului rutier TIR și sporirea esențială a veniturilor Căilor Ferate a Moldovei (CFM), prin creșterea capacităților de stocare, transbordare și tranzit a produselor petroliere și GPL.

DOMENIUL FISCAL

3. Modificarea prin majorare a mărimii restanței fiscale din Codul Fiscal de până la 500 de lei inclusiv nu se consideră restanță față de bugetul public național. Suma mai mică de 500 lei nu se va considera restanță ceea ce va ușura activitatea agenților economici. Prin acțiunea propusă, sunt urmărite următoarele beneficii: 1) Reducerea numărului de cazuri în care măsurile punitive pot fi aplicate pentru încălcări neînsemnate; 2) Reducerea costurilor atât la nivelul contribuabililor, cât și al autorităților competente cu aplicarea măsurilor de încasare a restanței /soluționarea cazurilor pe cale judiciară și extrajudiciară aferente măsurilor de executare silită; 3) Reducerea cazurilor în care contribuabilii nu pot beneficia de anumite facilități/subvenții sau aplica la anumite tendere având în vedere existența restanțelor; 4) Oferirea posibilității pentru contribuabili de a avea acces rapid și efectiv pentru desfășurarea activității economice; 5) Înlăturarea impedimentelor în vederea dezvoltării ideilor de afaceri și inițierii activității de întreprinzător. **Beneficiul cuantificat este estimat în jur de 700000 lei.**

4. Prin instituirea dreptului de deducere a TVA pentru achizițiile de bunuri și servicii efectuate de contribuabili pe bază de bonuri fiscale și care au fost achitate prin intermediul cardului de plată de afaceri (business), dacă valoarea achizițiilor nu depășește 2000 lei inclusiv TVA, se vor simplifica procesele administrative și, respectiv, se vor micșora costurile afacerii. Amendamentele propuse vor asigura un climat favorabil și atractiv investițional în Republica Moldova. Acțiunea propusă urmărește atingerea următoarelor beneficii: 1) Simplificarea și îmbunătățirea proceselor administrative/de conformare pentru contribuabili; 2) Încurajarea plăților prin virament transpusă prind diminuarea gradului de tenebritate în economie; 3) Valorificarea pe deplin a gradului de deducere din perspectiva TVA și impozitului pe profit, fapt care ar corespunde inclusiv spiritului de neutralitate prevăzut de Directiva EU 112/2206; 4) Asigurarea unui climat favorabil și atractiv investițional în Republica Moldova; 5) Reducerea costurilor cu potențialele sancțiuni fiscale. **Beneficiul cuantificat este estimat în jur de 23829500 lei.**

5. Prin anularea ținerii registrului mașinii de casă și control/imprimantei fiscale (Registrul MCC/IF) se vor simplifica procesele administrative și, respectiv, se vor micșora costurile afacerii. Prin acțiunea propusă, vor fi urmărite următoarele beneficii: 1) Asigurarea unor procese administrative simplificate și care vor diminua costurile derulării afacerii; 2) Asigurarea unui climat favorabil și investițional atractiv în Republica Moldova. **Beneficiul cuantificat este estimat în jur de 446801261 lei.**

6. Digitalizarea relațiilor cu autoritățile publice (SFS) sunt convenabile pentru ambele părți (mediul de afaceri și autorități), odată ce scad din efort și povara administrativă aferentă și economisesc resurse de bani și timp. Un flux nerestricționat de documente digitale și interacțiune on-line scade esențial din timp și efortul de a face vizite. Luând în calcul că proiectul nu vine să impună forma digitală, dar să o instaureze ca o alternativă de care poate face uz agentul economic, nu pot fi identificate riscuri sau un impact negativ în acest sens. Prin acțiunea propusă, vor fi urmărite următoarele beneficii: 1) Diminuarea poverii administrative și a resurselor financiare ca urmare a eficientizării comunicării între autorități și agenții economici; 2) Soluțiile propuse vor asigura o mai bună gestionare a volumelor mari de date și a riscurilor identificate de către autorități. De asemenea, digitalizarea proceselor fiscale administrative este importantă și din perspectiva unei colectări mai eficace și mai eficiente a veniturilor; 3) Soluțiile digitale propuse vor încuraja dezvoltarea unei tehnologii fiabile, vor promova o societate deschisă și democratică, vor facilita o economie dinamică și durabilă, vor contribui la combaterea schimbărilor climatice și la realizarea tranziției către o economie verde; 4) Digitalizarea serviciilor fiscale vor contribui la

promovarea de practici etice și vor reduce riscurile de corupție. **Beneficiul cuantificat este estimat în jur de 18713380 lei.**

7. Prin revizuirea procedurii de aplicare a scutirii TVA aferente re-importului în cazul e-Comerț, companiile din domeniul e-Comerț la calculul rambursării sumei TVA o să ia în calcul suma numai pentru coletele poștale care au fost exportate pentru o perioadă mai mare de 3 luni. Astfel, companiile își vor micșora costurile afacerii. Amendamentele propuse vor asigura un climat favorabil și atractiv investițional în Republica Moldova. Prin acțiunea propusă , vor fi urmărite următoarele beneficii: 1) Diminuarea costurilor derulării afacerilor ca urmare a revizuirii procedurii de aplicare a scutirii TVA; 2) Mecanismul propus va reprezintă o modalitate de a oferi servicii de vămuire mai rapide, mai moderne și mai bune, fapt care va contribui la îmbunătățirea eficienței în activitatea de business și va spori atractivitatea investițională în Republica Moldova. **Beneficiul cuantificat este estimat în jur de 2662357 lei.**

8. Diminuarea plafonului de accesare a consiliului de soluționare a disputelor asigură ca consiliul să devină o platformă mai accesibilă și efectivă de soluționare a disputelor, fiind necesară și convenabilă tuturor actorilor implicați. Odată ce permite în cel mai scurt timp și cu cele mai simple proceduri de a soluționa contestațiile parvenite, astfel și de a preveni alte cazuri de contestări pe viitor. Prin acțiunea propusă , vor fi urmărite următoarele beneficii: 1) Consolidarea, promovarea și dezvoltarea Consiliului ca instituție alternativă de soluționare a disputelor, participând astfel la îmbunătățirea procesului de administrare fiscală/vamală; 2) Accelerarea procesului de soluționare a cauzelor contestate de contribuabil și îmbunătățirea practicilor defectuoase în domeniul controlului fiscal/vamal; 3) Extinderea dreptului de soluționare a disputelor în cadrul Consiliului va reprezenta un instrument viabil pentru contribuabil de a-și revendica drepturile și care va implica cheltuieli financiare reduse față de procedura judiciară; 4) Decongestionarea instanțelor de judecată, fiind așteptate schimbări benefice asupra activității investiționale în Republica Moldova.

DOMENIUL REPATRIERII MIJLOACELOR BĂNEȘTI DIN TRANZACȚII

Prin abrogarea Legii nr. 1466-XIII din 29.01.1998 se va elimina oricare restricție privind circulația capitalului, în particular în ceea ce privește obligațiile privind repatrierea mijloacelor bănești (în corespundere cu practicile comunitare). Astfel, se va elimina riscurile nespecifice afacerilor prin impunerea unor reglementări nejustificate pentru mediul de afaceri. Prin acțiunea propusă, vor fi urmărite următoarele beneficii: 1) Eliminarea restricției privind circulația capitalului, fiind asigurate una din cele patru libertăți fundamentale ale pieței unice din UE; 2) Eliminarea sancțiunilor pentru agenții economici de bună-credință care sunt pasibili de răspundere și pot fi sancționați pentru acțiunile/inacțiunile companiilor nerezidente care nu-și îndeplinesc obligațiile contractuale, adică, neachitarea în termen pentru mărfurile/serviciile procurate); 3) Reducerea poverii administrative aferente gestionării cerințelor legislative legate de repatrierea mijloacelor bănești; 4) Reducerea cazurilor de conestare pe cale extrajudiciară/judiciară a sancțiunilor aplicate de SFS; 5) Sporirea atractivității investiționale în Republica Moldova. **Beneficiul cuantificat este estimat în jur de 29377766 lei.**

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Nu este aplicabil.

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

Urmare a examinării problemei, riscuri relevante care pot cauza eșecul opțiunii recomandate nu au fost identificate. Respectiv, alte modalități de a elimina carențele în cadrul normativ în vigoare nu sunt realizabile, cel puțin pe perioada realizării și implementării reformelor în derulare cu privire la îmbunătățirea climatului de afaceri.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sînt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

În cazul opțiunii recomandate vor lipsi costuri de conformare pentru întreprinderi și nu va exista impact disproporționat, care ar putea distorsiona concurența. Menționăm, că opțiunea recomandată va avea impact benefic asupra întreprinderilor mici și mijlocii, deoarece vor fi diminuate costurile în activitatea de întreprinzător a acestora.

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiunii, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Se recomandă opțiunea de adoptare a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative, deoarece această opțiune va permite excluderea unor bariere, cerințe, sancțiuni nejustificate, a cerințelor depășite prevăzute în unele actele normative.

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sînt necesare

Implementarea proiectului de lege va fi organizată de Ministerul Finanțelor și Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării – coordonatorul Grupului de lucru creat prin Dispoziția Guvernului 110-d. Va fi necesar, după caz, de modificat și ajustat cadrul normativ subordonat legilor, pentru a fi conform prevederilor proiectului. Totodată, schimbări instituționale nu vor fi necesare.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

Diminuarea numărului de cazuri de conflict dintre întreprinzători și instituțiile publice

c) Identificați peste cît timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

Impactul pozitiv se va resimți cu intrarea în vigoare a prevederilor prezentului proiect. Evaluarea performanței va fi organizată de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării prin monitorizarea periodică o dată la jumătate de an în colaborare cu autoritățile responsabile de domeniile de reglementare prin legile menționate la lit. e) al compartimentului ”Definirea problemei”.

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

Principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă sunt:

1. Întreprinzătorii și asociațiile acestora.

2. Autoritățile publice – Ministerul Finanțelor, Serviciul Vamal, alte autorități responsabile de domeniile de reglementare prin legile menționate la lit. e) a compartimentului ”Definirea problemei”.

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

În scopul identificării barierelor în activitatea întreprinderilor în iulie 2022 Ministerul Economiei a anunțat inițierea colectării de propuneri pentru simplificarea interacțiunii organelor de stat cu mediul antreprenorial.³ Acțiunea a avut și are drept scop simplificarea și raționalizarea procedurilor pentru desfășurarea afacerii, în vederea asigurării implementării celor mai bune practici. Focusul principal va fi pe procese și proceduri simple, care necesită o analiză complexă, tehnică cu participarea nemijlocit a mediului de afaceri. Acestea au fost desfășurate pe următoarele domenii:

- Easy business vama: simplificarea procedurilor vamale, fluidizarea traficului etc.
- Easy business fisc: revizuirea sistemului sancționator, optimizare procedurilor de raportare etc.

³ https://particip.gov.md/ru/document/stages/anunt-privind-initierea-colectarii-de-propuneri-pentru-simplificarea-interactiunii-organelor-de-stat-cu-mediul-antreprenorial/9415?fbclid=IwAR0e--9RipJdBcQrYggYiBmvJfMnlq7PKv4j1wvRkA3bWV_Tp90yCD7KpBo

- Easy business angajator: munca la distanță, raportările aferente raporturilor de muncă, digitalizarea proceselor;
- Easy business autorizare: obținerea actelor permissive de la autoritățile emitente pentru desfășurarea activității de întreprinzător, operare pe domenii și sectoare de activități economice;
- Easy business stop: simplificarea procedurilor de lichidare voluntară a companiilor, precum și simplificarea procedurii de suspendare a activității de întreprinzător.

Antreprenorii au fost invitați să se expună vizavi de aspecte ale legislației care trebuie simplificate pentru a reduce costurile de timp și bani. În procesul consultativ au participat Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru, Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, Asociația Investitorilor Străini, Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova), Asociația Businessului European (EBA), Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC (ATIC), Asociația Patronală Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Moldova, Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Fructe „Moldova Fruct”, Asociația Națională a Producătorilor de Lapte și Produse Lactate „Lapte”, Asociația Producătorilor de conserve din Moldova „Speranța- Con”, Asociația Producătorilor și Exportatorilor Strugurilor din Moldova, Asociația Patronală a Uniunii Transportatorilor și Drumarilor din Republica Moldova, Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”, Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, Asociația Investitorilor din România în Republica Moldova, Clubul Republican al Oamenilor de Afaceri „Timpul”, Centrul de Antreprenariat și Politici Economice, Institutul Național de Cercetări Economice, Asociația Patronală „Asociația Națională a Restaurantelor și a Localurilor de Agreement ”MĂR”, Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Moldova, Asociația Patronală a Subiecților Comerțului Interior ”Pro Biz”, Grupul Contabil Newsm Proiectul „Rural SME Policy Support Window – Republic of Moldova Europe, Confederația Națională a Sindicatelor din Republica Moldova, compania Moldcell. Urmare exercițiului de consultare antreprenorii și asociațiile de business au adresat demersuri în scris, fiind invocate un șir de probleme și propuse modificări în carul normativ. În procesul de consultare au fost organizate și un șir de ședințe: EASY BUSINESS Vama: Simplificarea și optimizarea procedurilor vamale (19 septembrie 2022); EASY BUSINESS FISC: revizuirea sistemului sancționator, optimizare procedurilor de raportare etc. în domeniul fiscal (26 septembrie 2022). În cadrul acestor ședințe, de asemenea au parvenit propuneri de modificare a cadrului normativ în scopul eliminării unor costuri și bariere administrative nejustificate. Ulterior, reprezentanții mediului de afaceri au venit cu alte propuneri de îmbunătățire a climatului de afaceri pe domeniile fiscal și vamal. unele din aceste propuneri au fost incluse în proiectul politicii bugetar-fiscale și sunt deja aprobate. Menționăm, că pentru toate propunerile de modificare a cadrului normativ, prevăzute în prezentul AIR, autori sunt exclusiv reprezentanții mediului de afaceri.

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional: anunțul privind inițierea elaborării proiectului de lege a fost publicat pe portalul particip.gov.md - https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/10694; proiectul de lege a fost plasat în consultări publice, publicat pe portalul particip.gov.md - https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/10917.

Totodată, proiectul de lege a fost prezentat și discutat în ședința din 7 august 2023 organizată pe platforma Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru, în cadrul Grupului de lucru nr. 1 „Eliminarea constrângerilor în activitatea antreprenorială”.

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

Deoarece această intervenție a apărut ca urmare a unui exercițiu complex de colectare a propunerilor de simplificare a legislației exclusiv de la antreprenori și asociațiile de antreprenori, considerăm că **Mediul de afaceri** susține această inițiativă care vine să micșoreze povara administrativă asupra acestora.

Comentariile, obiecțiile și propunerile părților consultate, inclusiv a societății civile și sectorului privat vor fi analizate și luate în considerație la îmbunătățirea proiectului și Analizei Impactului de Reglementare. În rezultatul examinării propunerilor la proiect va fi întocmit tabelul de sinteză a recomandărilor și vor fi expuse argumentele pentru neacceptarea sau acceptarea parțială a propunerilor .

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categoriile de impact	Punctaj atribuit		
	Opțiunea propusă	Opțiunea alterativă 1	Opțiunea alterativă 2
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	2	-	-
povara administrativă	2	-	-
fluxurile comerciale și investiționale	2	-	-
competitivitatea afacerilor	2	-	-
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	3	-	-
concurența pe piață	1	-	-
activitatea de inovare și cercetare	1	-	-
veniturile și cheltuielile publice		-	-
cadrul instituțional al autorităților publice		-	-
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	2	-	-
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor		-	-
situația social-economică în anumite regiuni		-	-
situația macroeconomică		-	-
alte aspecte economice		-	-
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă		-	-
nivelul de salarizare	2	-	-
condițiile și organizarea muncii		-	-
sănătatea și securitatea muncii		-	-
formarea profesională		-	-
inegalitatea și distribuția veniturilor		-	-
nivelul veniturilor populației		-	-
nivelul sărăciei		-	-
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile		-	-
diversitatea culturală și lingvistică		-	-
partidele politice și organizațiile civice		-	-
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea		-	-
modul sănătos de viață al populației		-	-
nivelul criminalității și securității publice		-	-
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială		-	-
accesul și calitatea serviciilor educaționale		-	-
accesul și calitatea serviciilor medicale		-	-
accesul și calitatea serviciilor publice administrative		-	-

nivelul și calitatea educației populației		-	-
conservarea patrimoniului cultural		-	-
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale		-	-
accesul și participarea populației în activități sportive		-	-
discriminarea		-	-
alte aspecte sociale		-	-
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon		-	-
calitatea aerului		-	-
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen		-	-
biodiversitatea		-	-
flora		-	-
fauna		-	-
peisajele naturale		-	-
starea și resursele solului		-	-
producerea și reciclarea deșeurilor		-	-
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile		-	-
consumul și producția durabilă		-	-
intensitatea energetică		-	-
eficiența și performanța energetică		-	-
bunăstarea animalelor		-	-
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)		-	-
utilizarea terenurilor		-	-
alte aspecte de mediu		-	-

Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit.b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.